

**MAKTABGACHA YOSHDAGI TARBIYALANUVCHILAR
ERKIN FIKRLASHINI SHAKLLANTIRISHDA INTERFAOL USULLARNING
AHAMIYATI**

Botirova Nigora Muradovna

Buxoro innovatsiyalar universiteti 2-kurs magistranti

Annotatsiya: Mazkur maqolada maktabgacha yoshdagi bolalarning erkin fikrlash qobiliyatini rivojlantirishda interfaol usullarning roli o'rganiladi. Erkin fikrlashning rivojlanishi tarbiyalanuvchilarni jamiyatda mustaqil va ijodkor shaxs sifatida shakllantirishda muhim bosqich sanaladi. Tadqiqotda interfaol usullarning pedagogik jarayonda qo'llanilishi, ularning samaradorligini oshirish imkoniyatlari va amaliy natijalari tahlil qilinadi. Natijada innovatsion texnologiyalar yordamida erkin fikrlashni shakllantirishning zamonaviy yo'llari aniqlandi.

Kalit so'zlar: Erkin fikrlash, interfaol usullar, maktabgacha ta'lim, innovatsion yondashuv, ijodiy rivojlanish.

Kirish

Maktabgacha yoshdagi bolalar uchun ta'lim-tarbiya jarayoni shaxsning asosiy qirralarini shakllantiruvchi muhim bosqich hisoblanadi. Bugungi globallashuv davrida tarbiyalanuvchilarning erkin fikrlashini rivojlantirish ularning kelajakda jamiyatda muvaffaqiyatli shaxs bo'lib yetishishida katta ahamiyat kasb etadi. Shu bois, pedagogik jarayonda innovatsion va interfaol usullardan foydalanish muhim masala bo'lib kelmoqda.

Interfaol usullarning mohiyati va ularning pedagogik jarayondagi o'rni

Interfaol usullar – bu o'qituvchi va tarbiyalanuvchi o'rtasidagi faol muloqotni ta'minlovchi, fikrlashni rag'batlantiruvchi hamda ijodiy yondashuvni rivojlantiruvchi pedagogik yondashuvdir. Ushbu usullar o'quvchilarni faollikka undaydi va ular orasida o'zaro hamkorlikni shakllantiradi. Maktabgacha ta'limda bunday usullardan foydalanish bolalarning bilimlarni mustaqil o'zlashtirishi, analitik fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish va ijodkorlik salohiyatini oshirishga yordam beradi.

Erkin fikrlashni shakllantirishda interfaol usullarning afzalliklari

1. Mustaqil fikrlashni rivojlantirish: Bolalarning o'z fikrlarini ifoda etishi, savollar berishi va o'z yechimlarini topishga qiziqishini oshiradi.
2. Ijodiy qobiliyatlarni qo'llab-quvvatlash: Erkin muhitda bolalar ijodkorlik bilan yondashib, yangi g'oyalarni ishlab chiqishga o'rganadilar.
3. Hamkorlik muhitini yaratish: Guruhda ishlash orqali bolalar o'zaro muloqotni rivojlantiradi, bu esa ijtimoiy ko'nikmalarni mustahkamlaydi.

Amaliyotda interfaol usullarni qo'llash misollari

1. "Rolli o'yinlar" metodi: Turli hayotiy vaziyatlarni sahnalashtirish orqali bolalarning ijodiy fikrlash qobiliyatlari shakllanadi.

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIY TAFAKKUR VA INNOVATION G'OYALAR

2. “Munozara” usuli: Tarbiyalanuvchilarni savollarga javob topish va o‘z fikrlarini asoslashga o‘rgatadi.

3. “Fikrlar buluti” texnologiyasi: Bolalar muammoli vaziyatga nisbatan o‘z g‘oyalarini erkin bildirish imkoniyatiga ega bo‘ladilar.

Xulosa va tavsiyalar

Interfaol usullar maktabgacha yoshdagi tarbiyalanuvchilarni erkin va ijodiy fikrlaydigan shaxs sifatida shakllantirishda samarali vosita hisoblanadi. Ta’lim-tarbiya jarayoniga innovatsion yondashuvni joriy etish nafaqat bolalarning intellektual salohiyatini oshiradi, balki ularning mustaqil fikrlash va qaror qabul qilish qobiliyatini ham rivojlantiradi. Shunday ekan, pedagoglar interfaol usullarni faol qo‘llab, bolalarning intellektual va ijtimoiy rivojlanishiga hissa qo‘shishlari lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 29-apreldagi PQ-4307-sonli qarori.
2. Bolalar psixologiyasi va pedagogikasi bo‘yicha metodik qo‘llanmalar. Toshkent, 2023.
3. Xo‘jayev I. “Pedagogik innovatsiyalar: nazariya va amaliyot”. Toshkent, 2020.
4. Interfaol usullar bo‘yicha xalqaro ilmiy maqolalar to‘plami, 2021.
5. Jahon bankining “Ta’lim va innovatsiya” dasturi doirasidagi tadqiqotlar, 2022